

Avgiftstaxa inom äldre- och funktionshinderomsorgen

Dokumenttyp:	Riktlinje
Beslutad av:	Kommunfullmäktige 2016-12-21
Gäller för:	Myndighetskontoret, Vård- och omsorgsnämnden
Giltig fr.o.m.:	2017-01-01
Dokumentansvarig:	Myndighetschef, Myndighetskontoret
Senast reviderad:	2017-01-12
Senast granskad:	2017-01-12

Innehållsförteckning

Avgiftstaxa inom äldre- och funktionshinderomsorgen	1
Inledning.....	4
Bakgrund.....	4
Syfte.....	4
Avgiftsunderlag.....	5
Avdrag för inkomst medges för:.....	6
Förtydligande vid beräkning av avgiftsunderlag.....	6
Förbehållsbelopp	7
Boendekostnad	7
Minskning av boendekostnaden	8
Minimibelopp.....	8
Reducering av minimibeloppet.....	9
Minimibelopp, individuellt tillägg.....	9
Individuellt tillägg för måltider	10
Beräkning av avgiftsutrymme.....	10
Avgiftsutrymme.....	10
Nytt avgiftsbeslut.....	10
En avgiftsändring kan bli aktuell vid till exempel:	10
Omprövning vid ändrad pensionsstatus.....	11
Allmän omprövning av beslutad avgift.....	11
Debiteringsrutiner	11
Måltider	12
Pris för måltider:.....	12
Trygghetslarm	12

Korttidsboende	12
Palliativ vård	12
Avgiftsfria insatser	12
Tillfälliga insatser	13
Slutstädning	13
Reducering av avgift vid frånvaro	13
Ordinärt boende	13
Särskilt boende.....	13
Dubbel boendekostnad	13
Uppgiftsskyldighet.....	13
Rätt till jämkning	14
Avgifter inom funktionshinderomsorgen.....	14
Lagstiftning.....	14
Kostnader eller avgifter för mat.....	14
Kostnader för kultur- och fritidsaktiviteter	14
Andra kostnader för vuxna som har insatser enligt LSS	15
Barn som får omvårdnad i annat hem än det egna.....	15
Andra kostnader för barn och ungdomar som har insatser enligt LSS	15
Avgifter för personer inom socialpsykiatrin	15
Övrigt.....	15
Försäkringsfall	15
Rätt till överklagan SoL 16 kapitlet 35 §	15
Sekretess	16
Bilagor	16

Inledning

Bakgrund

Riksdagen beslutade 2001-11-14 om regler för avgifter inom äldre- och funktionshinderomsorgen i enlighet med regeringens proposition 2000/01:149 och med giltighet från och med halvårsskiftet 2002. Beslut om avgift fattas enligt socialtjänstlagen (8 kap 2, 4-9 §§).

Regelverket innehåller i huvudsak fyra delar:

- avgiftsunderlag
- förbehållsbelopp
- högkostnadsskydd
- överklagningsrätt genom förvaltningsbesvär

Avgifterna ska vara skäligen, får inte överstiga kommunens självkostnad och ska grundas på ett biståndsbeslut.

Syfte

Syftet med riktlinjerna är att tydliggöra vilka insatser som är avgiftsbelagda och inte samt att säkra upp att kommunens medborgare behandlas lika.

Avgiftsunderlag

Avgiftsunderlaget består av aktuell nettoinkomst tillsammans med eventuellt bostadstillägg.

Nettoinkomst är avgiftsgrundande inkomster minus skatt. Det tas inte hänsyn till förmögenhetsskatt vid beräkning av nettoinkomst.

Som avgiftsgrundande inkomst räknas:

- Garantipension
- Tilläggspension
- Tjänstepension
- Utlandspension
- Bostadsbidrag/bostadstillägg
- Inkomst som anhörigvårdare under 65år
- Aktivitetsersättning – person under 30 år
- Sjukersättning – person över 30 år
- Skattepliktig livränta
- Skattepliktigt traktamente och reseersättning
- Arbetslöshetsersättning/aktivitetsstöd
- Arvoden
- Sjukpenning/föräldrapenning
- Lön inkl. OB-tillägg
- Hyresinkomster för sökandes privatbostad
- Studiemedel – bidragsdelen
- Övrig studieersättning
- Familjebidrag
- Inkomst av näringsverksamhet
- Övriga beskattningsbara inkomster
- Skattefria stipendier till den del de överstiger 3000 kronor per månad
- Ersättningar från AGS för sjukfall som inträffat före år 1991.

Som avgiftsgrundande inkomst räknas **ej**:

- Äldreförsörjningsstöd (Försäkringskassan)
- Ej skattepliktiga traktamenten och reseersättningar
- Handikappersättning
- Barnbidrag
- Socialbidrag
- Studiemedel – lånedelen
- Underhållsbidrag för barn under 21år som erläggs enligt dom eller avtal (inkomst tillfaller vårdtagaren).

- Assistansersättning
- Ersättning som betalas ut på grund av kapitalförsäkringar
- Introduktionsersättning för flyktingar

Från och med 2003-01-01 gäller ny beräkningsgrund i underlaget. Vid beräkning av avgift skall även överskott av kapital räknas. Underskott av kapital räknas enbart när det gäller fastighet. Inkomst av kapital skall anges med den faktiska inkomsten per den 31/12 året före det år som avgiften för äldre- och handikappomsorg tas ut.

Avdrag för inkomst medges för:

- underhållsstöd som erlaggs för barn under 21 år enligt dom eller avtal, (utgift för vårdtagaren), samt
- underhållsbidrag för tidigare maka/make enligt domstolsutslag

Förtydligande vid beräkning av avgiftsunderlag

När makar har hemtjänst i ordinärt boende räknas varje person som ett enskilt ärende. Bådas inkomster läggs samman och delas med två vid beräkning av avgiftsunderlaget. När endast den med högst inkomst har hemtjänst läggs, för makar, bådas inkomster samman och delas med två. Har den som beviljats hemtjänst i ordinärt boende lägst inkomst beräknas avgift endast utifrån dennes inkomst. Sammanboende som inte är gifta räknas alltid var för sig.

När avgift skall beräknas för den maka/make som flyttar till särskilt boende, och är den av de båda som har högst inkomst, läggs bådas inkomster samman och delas med två. När den med lägst inkomst flyttar till särskilt boende räknas makarnas inkomster var för sig vid beräkning av avgift. Enligt Sol 8 kap 4 § "*skall den enskildes inkomst anses utgöra hälften av makarnas sammanlagda inkomster*". 1 Sol 8 kap 6 § sägs att "*när avgifterna fastställs skall kommunen dessutom försäkra sig om att omsorgstagarens make eller sambo inte drabbas av en oskäligt försämrad ekonomisk situation*".

- då makar lever åtskilda ska båda söka pension och bostadstillägg som ensamstående.
- barns inkomst räknas **inte** med i avgiftsunderlaget.
- begravningsavgift räknas in i avgiftsunderlaget. Avgift till trossamfund beräknas enligt Svenska kyrkans beräkningsgrund.
- sammanboende räknas var för sig, eftersom man som sambo inte har någon försörjningsplikt gentemot sin partner.

Kommunen använder sig av tillgängliga uppgifter (ex från RSV och RFV) även om en omsorgstagare inte själv lämnar uppgiften för att beräkna avgiftsunderlaget.

Det är av stor vikt att den enskilde ansöker om bostadstillägg hos Pensionsmyndigheten.

Förbehållsbelopp

Förbehållsbeloppet består av boendekostnaden tillsammans med minimibeloppet och eventuell individuell del.

Förbehållsbeloppet skall täcka den enskildes normala levnadskostnader. Levnadskostnaderna beräknas enligt ett minimibelopp som består av en schabloniserad del samt en individuell del. Boendekostnad beräknas separat och följer Pensionsmyndighetens riktlinjer.

Boendekostnad

För den enskilde som:

- Bor i hyrd bostad är bostadskostnaden lika med hyran inklusive värme.
- Hyr bostad i andra hand är bostadskostnaden samma som vid hyrd bostad.
- Bor i lägenhet med bostadsrätt är boendekostnaden lika med årsavgiften inklusive värme. Finns lån där bostadsrätten är lämnad som säkerhet räknas räntekostnader med i bostadskostnaden.
- Bor i kooperativ hyresrätt är bostadskostnaden lika med hyran inklusive värme. Ingår hushållsel i hyran dras denna kostnad av i minimibeloppet. Finns lån för insatsen eller annan kapitaltillskott räknas räntekostnaden med i bostadskostnaden.
- Bor i eget enfamiljshus räknas följande som bostadskostnad.
  - räntekostnader på lån i fastigheten sedan eventuellt räntebidrag dragits av
  - fastighetsavgift (0,75% av taxeringsvärdet utgör den kommunala fastighetsavgiften). För pensionärer gäller max 4% av inkomst som fastighetsavgift. Det finns även ett maxbelopp.
  - uppvärmning enligt schablon
  - övriga driftskostnader som försäkringar, vatten och avlopp, renhållning och underhåll enligt schablon
  - Bor i eget tvåfamiljshus räknas bostadskostnaden på samma sätt som vid eget enfamiljshus och därefter fördelas kostnaden på respektive lägenhet.
- Bor i eget hus på lantbruksenhet räknas följande som bostadskostnad (endast kostnader som rör bostadsfastigheten, bostadsbyggnad inklusive tomtmark, få tas med)
  - räntekostnader på lån som rör bostadsfastigheten.
  - fastighetsavgift (0,75% av taxeringsvärdet utgör den kommunala fastighetsavgiften). För pensionärer gäller max 4% av inkomst som fastighetsavgift. Det finns även ett maxbelopp.
  - uppvärmning (enligt schablon)

- övriga driftskostnader som försäkringar, vatten och avlopp, renhållning och underhåll enligt schablon.
- Bor i arrenderat småhus på lantbruksenhet är bostadskostnad lika med
  - arrendeavgiften för bostaden inklusive tomtmark
  - uppvärmning (enligt schablon)
  - övrig drift (enligt schablon)
- Bor i andelshus eller egen flerfamiljsfastighet beräknas bostadskostnaden enligt schablon. Bostadskostnaden bestäms till det belopp som har fastställs som genomsnittskostnad för det antal vuxna och barn som bor i bostaden.
- Bor i särskild boendeform för service och omvårdnad för äldre eller bostad med service för handikappade. Bostadskostnaden är den kostnad som du betalar för boendet. Inga övriga avgifter får tas med.
- Har fri bostad beräknas bostadskostnaden enligt schablon. Bostaden värderas på samma sätt som vid beräkningar av preliminär skatt.

Minskning av boendekostnaden

Detta minskar boendekostnaden:

- hyr en möblerad bostad
- har inneboende
- bedriver näringsverksamhet hemma

Bostadskostnaden minskar också om du har bostadsbidrag till barnfamilj.

Om du delar bostad med någon annan fördelas bostadskostnaden som regel mellan er.

Minimibelopp

Minimibeloppet framgår av Socialstyrelsens årliga meddelandeblad som ska bifogas som bilaga 1 till detta dokument.

Minimibeloppet skall täcka normala levnadsomkostnader. Särskilt viktigt här är livsmedelsposten. Även denna post framgår av Socialstyrelsens meddelandeblad.

Avgift för barnfamiljer räknas fram på samma sätt som i övriga ärenden. Om det i hushållet även ingår barn måste också deras behov beaktas i förbehållsbeloppet. Beräkning av förbehållsbelopp för barn grundas på procent av prisbasbeloppet.

- 55% av prisbasbeloppet för barn 0-3 år
- 65% av prisbasbeloppet för barn 4-10 år
- 75% av prisbasbeloppet för barn 11-20 år

Reducering av minimibeloppet

För personer som bor i särskilt boende där vissa kostnader ingår i hyran (*hushållsel, förbrukningsartiklar, mm*) eller erbjuds kostnadsfritt, får en reduktion av minimibeloppet göras enligt SoL, 8 kap 8 §. Reduceringen grundas på Konsumentverkets schablon för sådana kostnader.

Minskning av det schabloniserade minimibeloppet får endast ske med stöd i lag, som då:

- kostnaden ingår i avgiften för hemtjänst och dagverksamhet
- kostnaden ingår i avgiften eller hyran för bostad i särskilt boende
- posten erbjuds avgiftsfritt

Det är ingen skillnad på minimibeloppets storlek för personer boende i särskilt boende jämfört med de i ordinarie boende. Beloppet kan dock sänkas om delar av det som beloppet ska täcka ingår i kommunens avgifter (8 kap 8§ 2:a stycket SoL).

För boende i särskilt boende skall reduktion ske av minimibeloppet. Om kostnadsposten som föranleder minskningen ingår i Konsumentverkets beräkningar för hushållsbudget så bör minskningen baseras på deras beräkningar. Det beror på att även den schablonmässiga delen av minimibeloppet i huvudsak grundas på Konsumentverkets beräkningar (prop.2000/2001:149 s.40-41).

Minimibelopp, individuellt tillägg

Det kan finnas situationer när en enskild omsorgstagare har fördyrade levnadskostnader inom ramen för de poster som det lagstadgade minimibeloppet avser att täcka. Det kan också förekomma att enskilda därutöver, av olika skäl, har andra levnadskostnader än dessa. I båda dessa fall av uppkomna merkostnader skall höjning av nivån på minimibeloppet ske i skälig omfattning under förutsättning att:

- kostnaderna är av varaktig karaktär och (6 mån eller längre)
- behovet avser ett inte oväsentligt belopp (200 kr eller mer per månad)

Det kan exempelvis gälla följande kostnader:

- fördyrad kost, till exempel på grund av att maten erhålls via hemtjänsten i ordinarie eller särskilt boende eller i dagverksamhet eller på grund av medicinska skäl
- god man
- den enskildes familje- och arbetssituation, till exempel underhållskostnad för minderåriga barn, arbetsresor samt andra kostnader som behövs för en familjs underhåll
- kostnader till följd av funktionshinder, för rehabilitering/habilitering inkl. resor
- yngre funktionshindrade personers rätt till fritidsaktiviteter

- yngre personers behov av medel för bosättning, familjebildning eller liknande
- kostnader som följer av andra aktiviteter eller ändamål som den enskilde av olika anledningar inte kan eller bör avstå ifrån.

Är behovet av tillfällig karaktär ska ärendet handläggas efter de regler som gäller försörjningsstöd.

Individuellt tillägg för måltider

För att få fram hur stort tillägget för måltider ska vara så tas siffran från Socialstyrelsens årliga meddelandeblad (bilaga 1) för dem som är över 65 år, den adderas med den som är för dem under 65 år och så delas denna siffra med två för att få fram en genomsnittlig kostnad.

Har man matdistribution 10-20 dagar/månad så har man ett halvt tillägg, har man matdistribution 21-31 dagar/månad så har man ett helt tillägg.

Beräkning av avgiftsutrymme

Avgiftsutrymme

För att få fram avgiftsutrymmet drar man ifrån förbehållsbeloppet från avgiftsunderlaget.

Den summa som kvarstår efter att förbehållsbeloppet dragits av från avgiftsunderlaget är den enskildes avgiftsutrymme.

Hemtjänstavgiften uppgår till antingen avgiftsutrymmet, maxtaxan utifrån högkostnadsskyddet som framgår av Socialstyrelsens meddelandeblad (bilaga 1) eller kommunens självkostnadspris.

Fasta avgifter som ingår i maxtaxan är kostnaden för trygghetslarm.

Nytt avgiftsbeslut

En avgiftsändring kan bli aktuell vid t ex:

- Ändrade inkomstförhållanden
- Äktenskap/partnerskap ingås eller upplöses
- Nya behov av högre förbehållsbelopp
- Förändring av vårdnivån

- Bostadstillägg eller andra bidrag beviljas eller utgår
- Förändring av prisbasbeloppet
- Förändring av matdistribution – t.ex. avslutas eller antal portioner/månad förändras

Omprövning vid ändrad pensionsstatus

När försäkringskassan beslutat om ändrad pensionsstatus för makar som lever med skild hushållsgemenskap ska ny avgiftsprövning ske.

Allmän omprövning av beslutad avgift

En allmän omprövning av den enskildes avgiftsunderlag (inkomster, utgifter, faktisk boendekostnad) för beräkning av den enskildes avgift ska normalt ske en gång årligen med tillämpning av ändrade prisbasbelopp, skattebestämmelser och inkomstuppgifter.

När kommunen får in uppgifter om ändrade förhållanden ska ett nytt avgiftsbeslut fattas (8 kap 9 § SoL).

Huvudregeln är att en ändring av avgiften ska ske månaden efter den månad då förhållandena som påverkar avgiften har ändrats. (Undantag är om avgiften ska ändras pga. ändrad insats). Om ändringen hänför sig till hela månaden ska dock ändringen gälla från och med den månaden.

Rättelse av avgift kan göras till fördel och nackdel för den enskilde, retroaktivt i högst 3 månader.

Det är viktigt att försäkra sig om att den enskilde får information på ett sådant sätt att det tydligt framgår vad ändringen beror på.

Debiteringsrutiner

Maxtaxa uttages till dess ekonomisk redogörelse och samtycke inkommer till Vård- och omsorgsförvaltningen. Ges inte samtycke att inhämta uppgifter från andra myndigheter uttages maxtaxa även fotsättningsvis.

Lämnas inte ekonomisk redogörelse används enbart underlag från Riksskatteverket, Försäkringskassan och Statens tjänstepensionsverk, efter samtycke.

Avgiften är en månadsavgift. Avgiften debiteras månadsvis i efterskott.

Avgift under 25 kronor/månad debiteras ej.

Måltider

Kostnader för måltider innebär att man bland annat kan ha matdistribution om man bor i eget boende och måltidsabonnemang om man bor i särskilt boende. För måltider betalas den faktiska kostnaden.

Pris för måltider:

Priser för måltider tillhandahålls av kostenheten 1 ggr per år (bilaga 2).

Där framgår kostnad för måltidsabonnemang i särskilt boende, kostnaden per dag för mat på korttidsvistelse, pris per portion för matdistribution, pris för mat på dagverksamhet. Sondmat debiteras som måltidsabonnemang.

Trygghetslarm

Kostnaden för trygghetslarm är 6% av prisbasbeloppet. Kostnaden för trygghetslarm ingår i maxtaxan och är således inkomstbeprövat.

Korttidsboende

När den enskilde vistas på korttids så tas en avgift för maten ut, denna avgift finns i bilaga med kostnader från kostenheten (bilaga 2). För omvårdnaden betalar den enskilde maxtaxan delat med 30, detta är inkomstbeprövat.

Palliativ vård

Vid palliativ vård i korttidsboende debiteras måltidskostnader och hemtjänstavgift. Vid vistelse mindre än fem dagar debiteras ingen avgift. Dagavgiften = maxtaxan/30.

Vid palliativ vård/hemtjänst i det egna boendet debiteras endast serviceinsatser.

Avgiftsfria insatser

- Dagverksamhet (endast måltidskostnad)
- Avlösning för anhöriga 20 timmar/mån
- Boendestöd
- Kontaktperson till psykiskt funktionshindrade
- Barn under 18 år betalar ingen hemtjänstavgift.
- Insatser enligt LSS (endast måltidskostnad)

Tillfälliga insatser

Med tillfällig insats avses insats av servicekaraktär vid enstaka tillfällen. Avgiften debiteras med 320 kronor per timma (enl. 2016 års nivå, detta belopp räknas upp årligen upp utifrån OPI, omsorgsprisindex, fr.o.m. 1/1 2018 och baseras då på OPI 2017).

Slutstädning

När hyresgästen i särskilt boende flyttar eller avlider, åligger det anhöriga att ansvara för att lägenheten städas. Städning kan utföras av kommunens personal. Avgift uttages enligt särskild taxa. För vidare information hänvisas till respektive områdeschef.

Avgiften för slutstäd är 4 timmar av ovanstående timpris.

Reducering av avgift vid frånvaro

Ordinärt boende

Vid sjukhusvistelse eller korttidsboende reduceras hemtjänstavgiften från och med 1:a frånvarodagen med 1/30 av hemtjänstavgiften per dag, men ej hemkomstdagen. Vid annan frånvaro sker reduktion av hemtjänstavgift från den 7:e frånvarodagen.

Avgift för trygghetslarm reduceras ej vid frånvaro.

Särskilt boende

De dagar vård erhålls på sjukhus reduceras omvårdnadsavgiften från och med första dagen, men ej hemkomstdagen. Avgiften grundas på sjukvårdsavgiften för regionen.

Dubbel boendekostnad

Vid flytt till särskilt boende kan ansökan göras om nedsättning av hyran för de månader som den enskilde har faktiska dubbla boendekostnader. Nedsättning beviljas inte mer än tre månader, vilket i praktiken innebär att drar av max två hyror. Den lägsta hyran är den som dras av. Nedsättning medges om förmögenhet understiger ett basbelopp. För makar om den sammanlagda förmögenheten understiger två basbelopp. Ansökan om detta görs på särskild blankett (bilaga 3).

Uppgiftsskyldighet

Den enskilde är skyldig att snarast informera om ändrade förhållanden, exempelvis inkomst, kapitalinkomst och boendekostnad/bostadsförhållanden, som sker under året och som kan medföra ändring av avgift. När den enskilde av någon anledning inte lämnar uppgifter får kommunen använda sig av tillgängliga uppgifter till exempel från försäkringskassan.

Rätt till jämkning

Kommunen är skyldig att jämka avgiften ner till 0 kronor om den enskilde saknar medel efter att förbehållsbeloppet är beräknat.

Avgifter inom funktionshinderomsorgen

Lagstiftning

Utgångspunkten är att själva stöd- och serviceinsatserna som ges enligt Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS, ska vara avgiftsfria. Av de som beviljats insatser, LSS, får kommunen dock ta ut skäliga avgifter för bostad, fritidsaktiviteter och kulturella aktiviteter men avgifterna får inte överstiga kommunens självkostnader. Kommunen ska se till att den enskilde får behålla tillräckliga medel för sina personliga behov (19 § LSS).

Kostnader eller avgifter för mat

Enligt Sveriges kommuner och landsting (cirkulär: 1994:49) är matkostnad något som den enskilde själv ska svara för även när det gäller LSS insatser. Den enskilde ska därför ersätta kommunen för kostnader för måltider i anslutning till insatser.

I bostad med särskild service för vuxna inhandlas maten vanligen av den enskilde och med stöd av personal vid behov. Maten betalas då direkt av den enskilde. I vissa fall äts gemensamma måltider och kostnaden för dessa ska då fördelas mellan dem som äter måltiderna, det vill säga den enskilde ska betala självkostnadspris. Detta sköts av respektive verksamhet.

Vid korttidsvistelse på korttidshem, läger eller i stödfamilj betalar den enskilde som är över 12 år avgiften från kostenheten för hel resp. halv dag (del av dag) för måltidskostnad på korttids. Barn under 12 år betalar halv avgift. På daglig verksamhet är måltidsavgiften från kostenheten.

Kostnader för kultur- och fritidsaktiviteter

Om någon form av kultur- eller fritidsaktivitet förekommer i samband med en insats enligt LSS så ska den enskilde, eller när det gäller barn dennes vårdnadshavare, betala eventuella kostnader för inträden till nöjen och aktiviteter. Den enskilde ska endast betala sin egen inträdesavgift, inte kostnaden för medföljande personal eller ledsagare som kan behövas för att kunna genomföra aktiviteten. Personalens/ledsagarens kostnader betalas av kommunen.

Andra kostnader för vuxna som har insatser enligt LSS

Den enskilde ska också svara för förbrukningsartiklar med mera, precis som andra vuxna.

Barn som får omvårdnad i annat hem än det egna

Alla föräldrar är försörjningsskyldiga för sina barn, vilket framgår av 7 kap. i föräldrabalken. I samband med att barn eller ungdomar bor i en bostad med särskild service eller familjehem enligt 9 § 8 LSS är föräldrarna alltså skyldiga att i skälig utsträckning bidra till kommunens kostnader för omvårdnaden. Kommunen får i sådana fall uppbära underhållsbidrag som avser barnet (20 § LSS). Underhållsbidraget baseras på uträkning enligt Försäkringskassan och är inkomstbaserad, därför måste en ekonomisk redogörelse lämnas. Maximalt belopp för underhåll uppdateras varje år av Försäkringskassan.

Andra kostnader för barn och ungdomar som har insatser enligt LSS

Den enskilde eller dennes förälder ska också stå för kläder, förbrukningsartiklar, resor med mera, på samma sätt som andra föräldrar använder barnbidraget eller andra personer använder studiebidraget.

Avgifter för personer inom socialpsykiatri

För de som bor hos privata vårdgivare ska boendekostnad och måltidskostnad debiteras. Denna boendekostnad är den "högsta avgift för bostad i sådant särskilt boende som inte omfattas av 12 kapitlet jordabalken (hyreslagen)". Prop 2000/01:149. (Se bilaga 1). Den anges som andel av prisbasbeloppet: en tolfedel av 0,50 x prisbasbeloppet.

Maten debiteras enligt kommunens gällande avgiftstaxa (bilaga 2).

Personer inom psykiatri har samma beräkningsgrunder för avgifter som övriga. Individuell prövning vid korttids-/behandlingsboende skall alltid göras.

Övrigt

Försäkringsfall

I de fall insatsen av skadeståndsrättsliga skäl eller försäkring, ska bekostas av annan än den som får biståndet, debiteras kommunens faktiska kostnader (självkostnaden) för insatsen. (Svenska Kommunförbundets cirkulär 1996:161).

Rätt till överklagan SoL 16 kapitlet 35 §

Individuella beslut som rör:

- Beräkning av avgiftsunderlaget (inkomstberäkningen) jämlikt SoL 8 kap, 4 §
- Förbehållsbelopp jämlikt SoL 8 kap, 6-8 §
- Boendekostnaden jämlikt SoL 8 kap, 5 §
- Beslut om avgift och avgiftsändringar jämlikt SoL 8 kap, 5 §

Beslut om avgiftsunderlag, förbehållsbelopp, boendekostnad och avgift ska kommuniceras med besvärshänvisning.

Rätten att överklaga beslut med förvaltningsbesvär är begränsat till den som beslutet rör.

Sekretess

Underlag som används vid avgiftsberäkning skall anses som sekretesshandlingar.

Bilagor

Bilaga 1	Socialstyrelsens meddelandeblad: Uppgifter för beräkning av avgifter inom äldre- och handikappomsorgen år 2016
Bilaga 2	Kostenhetens avgifter 2016
Bilaga 3	Ansökan om jämkning för dubbla hyror vid flytt till särskilt boende <i>Se separat blankett</i>
Bilaga 4	Ekonomisk redogörelse <i>Se separat blankett</i>

Meddelandeblad

Mottagare:

Nr 6/2015
December 2015

Handläggare med ansvar för avgifter inom äldre- och handikappomsorg, pensionärs- och handikapporganisationer samt förvaltningsdomstolar

Uppgifter för beräkning av avgifter inom äldre- och handikappomsorgen år 2016

Flera av de belopp som används för att beräkna avgifter inom äldre- och handikappomsorgen är enligt socialtjänstlagen (2001:453) knutna till prisbasbeloppet. I detta meddelandeblad redovisar Socialstyrelsen några av de belopp som kan användas för att beräkna de avgifter inom äldre- och handikappomsorgen som är knutna till prisbasbeloppet.

Prisbasbeloppet

För år 2016 är prisbasbeloppet 44 300 kronor.

Högekostnadsskyddet

Avgiften för hemtjänst i ordinärt och särskilt boende, dagverksamhet samt kommunal hälso- och sjukvård får uppgå till högst en tolfedel av 0,48 gånger prisbasbeloppet, det så kallade högekostnadsskyddet. **För år 2016 motsvarar det 1 772 kr per månad.**

Avgiften för bostad i särskilt boende som inte omfattas av hyreslagen får uppgå till högst en tolfedel av 0,50 gånger prisbasbeloppet. **För år 2016 motsvarar det 1 846 kr per månad.**

Minimibeloppet

Det minimibelopp som gäller för ensamboende ska utgöra lägst en tolfedel av 1,3546 gånger prisbasbeloppet. **För år 2016 motsvarar det 5 001 kr per månad.**

Minimibeloppet för var och en av sammanlevande makar och sambor ska utgöra en tolfedel av 1,1446 gånger prisbasbeloppet. **För år 2016 motsvarar det 4 225 kr per månad.**

Yngre personer med funktionsnedsättning har i vissa fall särskilda kostnader till exempel för bosättning och familjebildning. Enligt förarbetena till socialtjänstlagens avgiftsbestämmelser bör sådana levnadskostnader för yngre personer med funktionsnedsättning, efter en individuell prövning, beräknas till en nivå som överstiger minimibeloppet med upp till 10 procent. En individuell prövning av nivån på tillägget måste dock alltid göras (proposition 2000/01:149 Avgifter inom äldre- och handikappomsorg s. 41). **För år 2016 innebär det en uppräknig av minimibeloppet med 500 kr per månad.**

Individuell prövning av minimibeloppet

I socialtjänstlagens bestämmelser om avgifter inom äldre- och handikappomsorgen finns det utrymme för att i viss utsträckning ge den enskilde extra medel för merkostnader för de kostnadsposter som minimibeloppet ska täcka. Ett höjt minimibelopp fastställs efter en individuell prövning. Kommunen bör godta den faktiska merkostnaden om den inte är oskäligt hög. En förutsättning för att den enskilde ska ha rätt till ett högre minimibelopp är dock att behovet av ytterligare medel är varaktigt (prop. 2000/01:149 s. 59).

Kommunen får även i vissa fall minska nivån på minimibeloppet. Om kostnadsposten som föranleder minskningen ingår i Konsumentverkets beräkningar för hushållsbudget så bör minskningen baseras på deras beräkningar. Det beror på att även den schablonmässiga delen av minimibeloppet i huvudsak grundas på Konsumentverkets beräkningar (prop. 2000/2001:149 s.40-41).

Konsumentverkets beräkningar av skäliga levnadskostnader

Konsumentverket gör årliga beräkningar av vad som kan betraktas som skäliga levnadskostnader. De skäliga levnadskostnaderna omfattar varor och tjänster som ett hushåll vanligen behöver för att klara vardagens behov. Dessa beräkningar bör ligga till grund för vissa av de kostnadsposter som minimibeloppet ska täcka. I detta meddelandeblad redovisar vi Konsumentverkets beräkningar av skäliga levnadskostnader för år 2016 (*Konsumentverkets beräkningar av skäliga kostnader per månad – Prognos för år 2016*, se tabell).

I Konsumentverkets broschyr *Koll på pengarna* finns information om skäliga levnadskostnader och något om vad de olika utgiftsposterna innehåller. Mer information om beräkningarna och exempel på produkter som inte kostnadsberäknas finns i Konsumentverkets rapporter *Konsumentverkets matsedel (2013:1)* och *Konsumentverkets beräkningar av referensvärden – för några av hushållens vanligaste utgiftsområden (2013:4)*. Publikationerna finns tillgängliga på Konsumentverkets webbplats, www.publikationer.konsumentverket.se.

Individuella kostnader

Livsmedel Övre raden - avser flickor och kvinnor

Barn Nedre raden - pojkar och män

	6-11 mån	1 år	2-5 år	6-9 år	10-13 år	14-17 år	18-30 år	31-60 år	61-74 år	75 år -
1 Utom lunch 5 dagar i veckan (daghem, skola, arbete)	580	590	720	1 180						
					kvinnor -> 1 310	1 460	1 430	1 400	1 290	1 250
					män -> 1 490	1 880	1 880	1 780	1 620	1 460
Alla mål äts hemma eller matlåda till lunch.	760	770	930	1 540						
					kvinnor -> 1 710	1 910	1 870	1 840	1 690	1 640
					män -> 1 950	2 460	2 460	2 350	2 110	1 910

0 år	1-2 år	3 år	4-6 år	7-10 år	11-14 år	15-17 år	18-30 år	31-49 år	50-60 år	61 år-
------	--------	------	--------	---------	----------	----------	----------	----------	----------	--------

2 Kläder och skor	380	450	450	530	580					
						kvinnor -> 590	600	610	610	610
						män -> 590	600	600	600	600

3a Fritid och lek (exkl mobiltele)	80	180	180	400	620	720	720	640	640	640
---	----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

3b Mobiltele	0	0	0	0	200	240	250	240	230	210
---------------------	---	---	---	---	-----	-----	-----	-----	-----	-----

Personlig hygien	510	430	150	120	150					
						kvinnor -> 290	410	530	530	510
						män -> 220	260	400	400	400

5 Barn- och ungdomsförsäkring	140	140	140	140	140	140	140	140	140	140
--------------------------------------	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

Summa individuella kostnader, exklusive livsmedel, post 2 till och med 5

	1 110	1 200	920	1 190	1 490					
						kvinnor -> 1 940	2 110	2 030	2 020	1 990
						män -> 1 870	1 960	1 890	1 880	1 850

Hushållskostnader

En person	Två personer	Tre personer	Fyra personer	Fem personer	Sex personer	Sju personer
6 Förbrukningsvaror	100	130	220	260	320	410
7 Hemutrustning (som exempel möbler, hemtextilier, husgeråd, Tv, radio, dator)	370	450	540	620	740	890
8 Media, fast telefoni, Internet mm	920	950	970	990	1 010	1 030
9 Hemförsäkring	140	150	170	180	190	200
	100	110	120	130	140	140
	90	100	110	120	130	130
Summa hushållskostnader, post 6 till och med 9	1 530	1 680	1 900	2 050	2 260	2 550
	1 490	1 640	1 850	2 000	2 210	2 490
	1 480	1 630	1 840	1 990	2 190	2 480

18 och 19 åringar
minskar kostnaden för
hygien med 68 kr pga fri tandvård.

Stor stad
Mellanstor stad
Mindre tätort

Stor stad
Mellanstor stad
Mindre tätort

Merkostnad för mat vid fastställande av förbehållsbelopp

De schabloniserade kostnaderna för kost som ingår i minimibeloppet är framräknade för personer som är 61 år och äldre (prop. 2000/01:149 s. 39). Eftersom personer som är under 61 år normalt konsumerar mer livsmedel och därmed också har en högre kostnad för livsmedel ska kommunerna ta hänsyn till denna merkostnad. Det innebär även att yngre personer med funktionsnedsättning bör få ett högre belopp för livsmedelskostnaden än äldre personer. Vägledande för beräkningen av denna kostnad bör vara Konsumentverkets beräkning av livsmedelskostnader för olika åldersgrupper (prop. 2000/01:149 s. 41).

På samma sätt som för yngre personer med funktionsnedsättning bör kommunen höja minimibeloppet för personer som är 61 år och äldre om de har varaktiga merkostnader för livsmedel. Det innebär att det i vissa fall kan finnas anledning att höja minimibeloppet på grund av en merkostnad för mat även för personer som lagar sin mat själva och inte enbart för dem som betalar mat från hemtjänsten.

Minimibeloppet beräknas huvudsakligen med ledning av uppgifter från Konsumentverkets hushållsbudget, som gäller hushållskostnader för personer som är 61 år och äldre.

Om den enskilde betalar en avgift för mat som levereras via hemtjänsten och om avgiften överstiger den skäligen kostnaden för mat i Konsumentverkets hushållsbudget ska kommunen höja förbehållsbeloppet för merkostnaden. Varaktiga merkostnader bör beräknas med ledning av Konsumentverkets hushållsbudget när den kostnadspost som föranleder höjning eller sänkning av förbehållsbeloppet ingår i hushållsbudgeten. Det framgår också att kommunen bör använda faktiska kostnader när dessa är skäligen (prop. 2000/01:149 s.59).

I propositionen nämns som exempel att om kost ingår i avgiften har kommunen rätt att minska den enskildes minimibelopp (prop. 2000/01:149 s.41). **Beräknat på 2016 års hushållsbudget avseende livsmedel motsvarar schablonbeloppet för män i åldern 61-74 år 2 110 kr och för kvinnor 1 690 kr. Schablonbeloppet för män som är 75 år och äldre beräknas till 1 910 kr och för kvinnor 75 år och äldre till 1 640 kr.**

Vissa viktiga utgångspunkter i Konsumentverkets beräkningar

Mer information om beräkningarna finns i rapporten *Konsumentverkets beräkningar av referensvärden – för några av hushållens vanligaste utgiftsområden (2013:4)*.

Konsumentverkets beräkningar visar vad det kan kosta att upprätthålla en skälig levnadskostnad för några av de vanligaste levnadskostnaderna för personer som bor i hyreslägenhet i vanliga hushåll av olika storlek (1-7 personer).

En skälig standard innebär varken en miniminivå eller en överflödskonsumtion, utan en standard som omfattar de varor och tjänster som hushållen vanligen behöver för att klara vardagens behov. Kostnaderna täcker både löpande utgifter inom olika poster och ett visst sparande för att kunna ersätta utslitna (och för barn även urvuxna) sällanköpsvaror. Detta gäller främst posterna för Kläder och skor samt Hemutrustning (t.ex. möbler, husgeråd, tv, radio, dator och liknande).

Datorutrustning för hushållet ingår i kostnadsposten Hemutrustning och Internet i kostnadsposten Media, fast telefoni, Internet m.m.

Beräkningarna tar hänsyn till att behovet av produkter kan skilja sig på grund av kön, ålder och antal personer i hushållet. Hushåll med två personer eller fler antas bestå av två vuxna med 0-5 barn.

I beräkningarna ingår en mycket liten mängd kaffebröd, läskedryck, godis m.m. i kostnaden för livsmedel (*Konsumentverkets matsedel, Rapport 2013:1*). Till största delen får dock den enskilde själv stå för sådana utgifter. Eventuella merkostnader för livsmedel och liknande vid storhelger och andra högtider ingår inte. Beloppen i Konsumentverkets beräkningar gäller vid begränsad fysisk aktivitet. Livsmedelsverkets näringsrekommendationer

ligger till grund för beräkningarna för livsmedelskostnaderna och de gäller även för personer med diabetes. Några merkostnader på grund av sjukdom eller funktionshinder ingår inte beräkningarna av de skäligena kostnaderna. Däremot kompletteras de skäligena livsmedelskostnaderna med beräknade merkostnader för glutenfri och komjölkspoteinfri kost. Dessa uppgifter finns tillgängliga på Konsumentverkets webbplats.

Nordiska och svenska näringsrekommendationer

Konsumentverkets beräkningar baseras på de nordiska näringsrekommendationerna från år 2004 som anger vad en person i genomsnitt behöver av energi och näringsämnen. Rekommendationerna ska företrädesvis användas vid kostplanering för grupper av friska människor. De svenska näringsrekommendationerna (SNR) från år 2005 baseras i sin tur på de nordiska rekommendationerna. Nya nordiska näringsrekommendationer antogs år 2012. I Livsmedelsverkets publikation *Nordiska näringsrekommendationer 2012-En presentation* finns mer information. Publikationen och näringsrekommendationerna finns tillgängliga på Livsmedelsverkets webbplats, www.slv.se. Livsmedelsverkets upplysningstjänst nås genom telefon 018-17 55 00.

Denna information (art nr 2015-12-25) kan laddas ner och beställas från Socialstyrelsens webbplats: www.socialstyrelsen.se/publikationer. Den kan även beställas från Socialstyrelsens publikationsservice, e-post publikationsservice@socialstyrelsen.se eller fax 035-19 75 29.

Publicerad: www.socialstyrelsen.se, 2015

Vetlanda

Prislista för måltider

Prislista förskola/skola

	Frukost	Mellan- mål	Lunch
Pedagogisk måltid*	15,00	15,00	31,00
Gymnasieelever från andra skolor		0 kr	0 kr
Gymnasieelever idrott	15,00		
Personal** (ej pedagogisk måltid) och vårdnadshavare ***			57,00
Praktikant/arbetsprövning med lön eller annan ersättning	15,00	15,00	31,00
Praktikanter (prao) från skolor			0 kr
Råkost inkl. dressing			10,00/hg

*Pedagogisk måltid innebär ett ansvar vid måltiden, och kan endast göras av personer som har direkt kontakt med den grupp av elever eller barn som man äter tillsammans med

** Personal som har anknytning till arbetsplatsen

*** Vid inskolning på förskola får vårdnadshavare en gratis lunch

*** Vårdnadshavare i förskola och skola årskurs 1-6 får en gratis lunchkupong, en gång per termin.

Prislista Vård och omsorg

	Kunder med beslut	Gäster/ anhöriga + pensionär	Personal*	Pedagogisk/ Socialmåltid***
Frukost	30,00	31,00	30,00	15,00
Middag – vardag	61,00	70,00	57,00	31,00
Middag – lör, sön och helgdagar	61,00	80,00	57,00	31,00
Flerrätts middag	122,00	160,00	114,00	61,00
Kvällsmål	33,00	35,00	33,00	17,00

Priserna anges i kr/portion och inkluderar moms.
(Vid biståndsbeslut är inte måltiden momspliktig)

* Personal som har anknytning till arbetsplatsen

*** Pedagogisk måltid innebär ett ansvar vid måltiden, och kan endast göras av personer som har direkt kontakt med den person/personer som man äter tillsammans med

Barn upp till 5 år äter gratis i sällskap med vuxen

Barn mellan 6- 12 år betalar 50 % av gästpriset.

	2016
--	------

Råkost inkl. dressing	10,00/hg
Efterrätt	18,00 kr/portion
Kuponghäfte för pensionärer (10 kuponger)	700,00
Matdistribution	61,00
Måltidsabonnemang	3 150,00
Korttids/svikt	105,00/dag
Korttids halvdag	52,50/halvdag
Dagverksamhet* (Pärlan, Rubinen, Bergvallen)	55,00

Priserna anges inklusive moms

(Vid biståndsbeslut är ej måltiden momspliktig)

*äter endast efterrätt vid soppa och frukt vid fiskdagar